81ste Jaargang. — Nr 14 Abonnementsprijs : fr. 15,00 per jaar — 30 centiemen het nummer Zaterdag 6 April 1935.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG

AANKONDIGINGEN.
Prijs per regel . . . . . fr. 1,00
Tusschen Allerlei en Provincienieuws . . . . . fr. 2,00
KLEINE AANKONDIGINGEN :
Van 1 tot 4 regels . . . . fr. 3,50
Elke regel meer . . . . . fr. 0,75

BUREEL & REDACTIE:
DRUKKERIJ COLLÉE
REGULIERENWAL (Steenderpoort)
— TONGEREN —
Postchek N° 84855. — Telefoon 12.

Plechtige Communie

DE GROOTE DAG.

In het leven van vader en moeder komen veel dagen voor, waarop zij op meer gevoelige [illegible] is kaarsen te branden te zetten.

Zulk een dag is bijvoorbeeld die der plechtige H. Communie.

Sinds de kinderen vanaf hun zevende jaar negen communie gaan, zijn er misschien die meenen dat de Plechtige Communiedag veen groote beteekenis heeft, omdat reeds de eerste communie van het kind gevierd werd. Wel-waar bij vele ouders op dien dag de [illegible] Communie die pe[illegible] niet meer, wel kunnen zij ondervond[illegible] hebben toen zij hun kindje voor de eerste maal naar de Communiebank mochten leiden. Maar op den dag der Plechtige Communie zien zij hun kind met de opgroeiende [illegible] van [illegible] ouderdom, na verdieping van hun kennis der Christelijke leering in [illegible] tot [illegible] heilige Tafel nederen. Daarboven hooren zij hun kind met de anderen in blijde stemming en in bewuste die is, wetende wat zij doen, hun geloofsbelijdenis afleggen, en het voornemen maken aan hun leven een christelijke richting te geven. Dit ook is een groote gebeurtenis van den dag der Plechtige Communie.

Nadat de kinderen gedurende 2 jaar de lessen van den catechismus hebben gevolgd hernieuwen zij op den dag hunner plechtige communie de beloften des doopsels, die wel voor hun afgelegd werden bij hun doopsel, maar niet door hen. Nu zij kunnen kiezen voor het leven verzaken zij aan den duivel en beloven aan God als christenen de geboden van God en de H. Kerk na te leven.

Dat is de ernstige stap welke zij op plechtige wijze stellen en door een toewijding aan O.L. Vrouw onder hare moederlijke bescherming plaatsen.

De ouders, die de voorbereiding tot den plechtigen communiedag hebben medegemaakt, de [illegible] van hun kinderen te zien beleven dat uitsprekelijk geluk te voelen, hoe zij kunnen medehelpen aan de ontwikkeling van het geestelijk leven van hun kinderen. Het lichaam verzorgen en zien aangroeien is reeds een groote voldoening voor vader en moeder, maar veel hooger staat het geluk van de christelijke ouders die de zielen van hun kinderen leiden tot O.L. Heer.

Moge in vele gezinnen waar een feest van de plechtige communie gevierd wordt dat diepe geluk van het hart gevoeld worden, dat hemelhoog staat boven de genoegens van schoone kleeren en feestmaal.

Belangrijke toespraak van Z. H. den Paus

HIJ SCHANDVLEKT DEGENEN DIE OP OORLOG ZOUDEN AANSTUREN.

— O —

Het Consistorie door Z. H. den Paus bijeengeroepen ten einde aan het Heilig College zijn advies te vragen over de heiligverklaring der twee Engelsche martelaars geschiedt.

De kardinalen hebben bij eenparigheid voor de heiligverklaring gestemd.

De Paus heeft vervolgens Kardinaal Pacelli tot Kamerlijn der Kerk uitgeroepen.

* * *

In den loop van het Consistorie sprak de Heilige Vader een uiterst belangrijke redevoering uit, waarin hij voornamelijk verklaarde :

« Wij kunnen niet gelooven dat zij die de welvaart en het welzijn der volkeren moeten ter harte nemen, op den massamoord de investeering, de uitrusting niet alleen van hun eigen volken, maar van een groot deel der menschheid zouden aansturen.

» Indien echter, iemand die afschuwelijke misdaad durfde plegen — doch God behoede ons voor die droewe gebeurlijkheid, welke wij naar onze meening als onmogelijk beschouwen — dan zouden we niets anders kunnen doen dan, met de bitterheid in het hart, het gebed storten : « Verstrooi [illegible] heer, de volkeren die den oorlog willen. (Ps. LXVII, 32) ».

» Als de volkeren opnieuw tegen elkaar de wapens moesten opnemen, als men weer het broederbloed moest vergieten, als men anderm alverwoestiging en ontzetting, zoo veel te water en in de lucht als op de aarde voort zaaien, zou dit alles een zoo enorme misdaad, en zoo krankzinnige uitingen van barbarie zijn, dat wij het als onmogelijk beschouwen ».

* * *

« Wanneer wij onze blikken wenden naar de vreeselijke economische, politieke, en bijzonder moreele crisis welke de menschheid teisert, wanneer we de nog ergere gevolgen beschouwen die men voor de toekomst vreest, hebben we wel reden om ons zeer te bekommeren.

» Terwijl de schade van den laatsten oorlog nog niet is hersteld, verzamelen reeds donkere wolken den horizont, die door akelige bliksemflitsen wordt doorkloven, en de zielen zijn er beklemd en angstig om ! »

Programma der nieuwe Regeering

M. Van Zeeland, Eerste Minister, heeft zijn programma voor de Kamers en voor den Senaat bekendgemaakt en van beide Kamers de toestemming verkregen om tot de verwezenlijking over te gaan.

Het vertrouwen in de nieuwe Regeering werd geschonken in de Kamer met 107 stemmen tegen 54 en 12 onthoudingen. De zitting duurde Vrijdag 29 Maart heel de nacht door tot 6.45 u. 's Zaterdags 's morgens. In den Senaat behaalde de Regeering de overwinning met 110 stemmen tegen 20 en 19 onthoudingen. De zitting van Zaterdag 30 Maart duurde tot 22 u. 25, wat ook uitzonderlijk lang is, voor den Senaat.

De langdurigheid dier zittingen toont het overwegend belang van het geen op het spel stond. Sprekende over de zitting der Kamer van Volksvertegenwoordigers verklaarde het « Nieuws van den Dag » :

« Het is een historische vergadering geweest, welke het Parlement Vrijdag heeft gehouden, eenig in alle opzichten in de annalen van de geschiedenis onzer politieke zelfstandigheid : eenig door de volstrekt algemeene opkomst der Kamerleden in een stemming van opgewondenheid, zenuwachtigheid, strijdlust ; eenig door de overrompeling van alle openbare en voorbehouden tribunes, Koninklijke en diplomatieke loges door een talrijke massa overprikkelde nieuwsgierigen, door leden van de Hofhouding, door Diplomaten.

Lang voor de opening der vergadering bedekten deze tribunes het schouwspel van luidruchtige [illegible] met vuur twistende burgers, alen in den bangen angst verkeerende van wat er in de handen der regeering ging geworden van onzen frank, van onze arme spaarcenten ».

Toch is de afloop der vergadering geweest zooals te verwachten was, zooals we lieten voorzien in het vorig nummer van « Postrijder » in onze beschouwingen over de samenstelling van de nieuwe, driepartijdige Regeering. Het lot is geworpen, en het komt er dus op aan te zien wat eigenlijk het programma der nieuwe Regeering inhoudt.

Dit programma kan als volgt samengevat worden :

1. Waardevermindering of devaluatie van den frank met 28 t.h.
2. Opheffing van de control op den wissel
3. Verlenging voor een jaar van de bijzondere volmachten.
4. Verlaging van invoerrechten en fiscale taksen om de levensduurte te verminderen.
5. Maatregelen om de bankplaatsingen te verzekeren.
6. Een zeker control op de banken door aanstelling van bijzondere commissarissen, en zekere algemeene directieven in zake crediet.
7. Uitbreiding van crediet en conversie der renten.
8. Inrichting van een National Hypothekinstituut om de mobilisatie der toegestane leningen te vergemakkelijken.
9. Garantie voor ambtenaars en werklieden, dat indien de levensduurte vermindert de vroegere verminderingen zullen verdwijnen naarmate de index zou verhoogen.
10. Erkenning van de regeering der Soviets.
11. Uitvoering van groote werken.
12. Economisch herstel.

Nieuwe Regeering en de houding der Katholieke partij

De waardevermindering van den frank werd door de beide Kamers met groote meerderheid, doch niet met geestdrift gestemd.

De beoordeeling dier stemming werd gegeven in een, op Woensdag jl. in Patria te Brussel gehouden vergadering der Belgische Katholieke Unie, voorgezeten door M. Poullet, Staatsminister en minister zonder portefeuille. Als voorzitter uitte hij zelf deze vermaning : « Onze partij moet vermijden niet tot de meerderheid te behooren, want een ministerie als het huidige zal steeds over een meerderheid beschikken ».

In denzelfden zin oordeelde M. Carton de Wiart : « Wij mogen aan onze rol niet verzaken, indien wij niet willen de socialisten het heele stuur in handen zien nemen. In de huidige regeering stelt men het toezicht op de banken voor. Dit is niet het plan de Man. Ik ben partijgenger van control op de banken (zeer wel !) Maar op de manier, zooals zulks in Engeland geschiedt. Dit is geen nationalisatie van het crediet. Men moet het crediet beschermen gelijk men de spaargelden beschermt ».

De heer Heyman deed hetzelfde en op eenparig optreden der katholieke partij om het kabinet Van Zeeland te ondersteunen. Hij verklaarde dat de Christen-democraten met alle oracht een ontwerp tot onderzoek over de verantwoordelijkheid voor den val van den frank zullen ondersteunen.

M. Segers, dien men ten onrechte als een tegenstander van het Kabinet van Zeeland deed doorgaan, — want hij verdedigde dit ministerie en stemde ervoor, — verklaarde : « Ik ben diep ontgoocheld geweest door den val van den frank. Hij kon gered worden door M. Theunis. Maar men moest de agitatoren en speculanten naar de keel grijpen. Niet de economisten die er slechts over redeneerden, maar degenen die goud opkochten. Men moest het uitvoeren van goud naar den vreemde belletten... Ik ben verwonderd dat men aan de Nationale Bank toelaat ongeveer vijf milliarden goud op te offeren.

» Ja, men kon den frank redden. Maar daartoe moest men middelen aanwenden om den uitvoer van goud te belletten en om het crediet te beschermen. Op den dag toen men den naam van M. Zeeland als kabinetsvormer genoemd heeft, wisten wij dat het spel gespeeld of liever verloren was. Men kende de gedachten van M. Van Zeeland : hij geloofde niet aan de goud-pariteit omdat er een buitenlandsche en een binnenlandsche munt bestond...

» De devaluatie is een voldongen feit. Laten wij er ons op toeleggen een compensatie te verwezenlijken. Laten wij niet voortgaan met de Regering te weerstreven. Met M. Carton de Wiart vraag ik een loyale medewerking ».

Oudheidkunde.

STEEDS NIEUWE BEWIJZEN VAN VOLLEDIGE BEWONING VAN ROMEINSCH TONGEREN, IN HET ZUIDWESTELIJK GEDEELTE DER STAD.

— O —

In de Hondsstraat.

Bij het maken der riool langsheen de Regulierendaan, stelde men vast dat een Romeinsche kiezel op 1 m. ten Z. van de Hondsstraat en bijna parallel met deze oplaop, in aanmerking nomende de punten van deze oude baan die vroeger reeds vastgesteld werden. Men moest dus verwachten dat op de plaats der huidige Hondsstraat, in den Romeinsche periode, gebouwen stonden. Zulks werd dan ook ten volle bewaarheid. Onophoudelijk ontmoette men, bij de doorgraving der straat, de substructies van gebouwen.

Bij het leggen der verbinding met het huis Nr. 52 ontmoette men een Noord-Zuidloopende kiezelweg even onder de oppervlakte der huidige bestrating. Deze Romeinsche baan vertoont zich meermaals in de Jekerstraat, zooals verder zal blijken.

Tegenover het huis Nr. 39, volgde de tranchee der riool op een afstand van 5.50 m. een Romeinschen muur in silex, dien men voorzichtig uitgebroken kon laten. Doch bij het maken der verbindingen met de huizen 39, 37 en 35, moesten gaten door dezen muur gekapt worden, welke aantoonden dat hij een dikte had van 0.90 m. en dat nevens hem, een middeleeuwsche muur in mergelblokken was opgebouwd geweest.

Nadat men de kijkschouw Nr. 2 der Hondsstraat voorbij was, ontmoette men weldra tegenover de speelplaats der vakschool de overblijfselen van een voornaam gebouw. Er was daar een bevloering en dan muren, dicht op de plaats waar ze samenkwamen, een sikkelvormige ronding van ongeveer 2 m. doorsnede vertoonden. Hier had blijkbaar een schouw gestaan, zooals de van zeer en hitte zwartgeworden kalkbekleeding aantoonde. De achtergebleven houtskool wees uit dat hier brandstof voor den haard aangebracht werd. Deze onderbouw daalde tot op de volle diepte der tranchee (2.10 m.) en de basis van het metselwerk was nog niet bereikt.

Verderop, alvorens men de kijkschouw Nr. 3 bereikte, tegenover Nr. 23, nad men op een uitgestrektheid van 6 m. lengte in de tranchee, een groote massa van groote, roode plavuizen, van verbrande aarde, zooals een hevige brandverwoesting, na instorting van een huis met loemen wanden en met een uit platte plavuizen gemaakte dakbekleking, moest nalaten. Dan speeld men in schuine richting op 13 m. lengte een muur die in de schouw Nr. 3 met een hoekmuur eindigde.

Voorbij deze schouw moest de tranchee nog op een afstand van 8 m. de afbraak van een bevloering en gebouwen opruimen. Daarna volgde dan een dubbele kiezel, de eerste van 4.50 m. en de tweede van 5.60 m. breedte. Deze dubbele kiezelweg was door de gewone tusschenruimte gescheiden. Men bereikte de kiezellaag op een diepte van 1.65 m. De kiezel had dan 0.40 m. dikte, en de bedding van dikke silex-steenen bleef grootendeels zitten. Deze van Zuid naar Noord lopende kiezelbaan werd reeds ontmoet in Nieuwstraat, zooals in « De Postrijder » van 8 December vermeld werdt. Wij lieten toen de doorsnijding dezer baan in Hondsstraat voorzien.

Op een afstand van 12 m. van de kijkschouw Nr. 5, tegenover de deur van huis Nr. 2, ontmoette men eerst een muur van 0.56 m. dikte, en dan op een afstand van 7 m. een bevloering in groote, roode plavuizen en silex. Deze bevloering was aan de bovenoppervlakte nog goed gelijk gebleven. Ze bevond zich op 1.60 m. onder de straat en had slechts 0.10 m. dikte.

In de Pottenbakkersstraat.

Deze straat of Kleine Hondsstraat waarin nogeens een pottenbakker woont, verbindt de Hondsstraat met de Putstraat.

Het doorgraven van dit korte straatje (45 m. lengte) liet ons een nieuwe doorsnede zien van den kiezelweg die parallel met de Hondsstraat oploopt. Deze kiezel bevond zich hier juist onder de huidige bestrating en had slechts 0.30 m. dikte meer. De nivellering van het bovendeel der Pottenbakkersstraat had een gedeelte van dezen kiezel weggenomen. Zijn breedte was als gewoonlijk 5.50 m.

Ongeveer op gelijken afstand van de eindpunten der straat, bevond zich een muur van 0.56 m. dikte. Hij werd bereikt op 1 m. onder de oppervlakte, en er bleef nog meer dan 1 m. van rechtstaan : De basis van den muur werd niet bereikt. Verder Zuidwaarts, op een afstand van 11 m. van dezen muur ontmoet men een schuinloopenden muur van 40 cm. dikte, in groote, roode plavuizen, die de tranchee op een afstand van 1.60 m. doorsnijdt, en daarna komt een bevloering van 5 m. lengte. De muur zit met zijn voet dieper dan de bodem der tranchee en heeft dus zooals de voorgaande muren tot 1 m. hoogte te beginnen op 1.20 m. onder de oppervlakte der straat. De bevloering bevindt zich op 1.40 m. diepte en heeft 0.15 m. dikte.

In de Putstraat.

Bij het einde der Pottenbakkersstraat in Putstraat werd een kijkschouw aangebracht alsook op den hoek van Putstraat en Jekerstraat.

Op ongeveer 4 m., eer men deze laatste bereikt, ontmoette men een geen [illegible] onderaard [illegible] of kanaaltje en daarna een Romeinschen muur die op 0.80 m. onder de oppervlakte der huidige straatstenen begon en wiens fundering op 2.10 m. niet bereikt was. Het kanaaltje bevond zich op 0.20 m. afstand van dezen muur en zat op 2 m. diep in de aarde. De breedte-doorsnede was 0.25 m. en de wanden waren nog 0.40 m. hoog. Men heeft meermaals zulke kanaaltjes of gleuven ontmoet zooals b.v. in April 1934, tijdens de opgravingen ten Z. van O.L.V. Basiliek, bij het bloothegge van den Romeinschen toren der 4e eeuw. Een andere bevond zich in Maastrichterstraat, tegenover huis Nr. 40 (Zie « Postrijder », 22 Dec. 1934), enz. Deze kanaaltjes kunnen voor water of voor warmte gebruikt hebben.

In de Jekerstraat.

Even voorbij de hoekschouw van Put- en Jekerstraat, ontmoette met weer een muur van 0.56 dikte, die op 0.40 m. onder de oppervlakte begint en minstens tot op 2 m. diepte in den grond zit. Is men deze muur voorbij dan stoot men op een onderaardsch kiezel die van Noord naar Zuid loopt, en dien we hooger in het begin der Hondsstraat vermelden. De tranchee der Jekerstraat snijdt dezen kiezel in schuine richting, tegenover den middelmuur der huizen Nrs 11 en 13. Van af den middelmuur der huizen 12 en 14, toonden de zijwanden van de tranchee der riool denzelfden kiezel op grooten afstand. Zuidwaarts voorbij de Muntstraat tegenover de huizen 24 en 26 stiet men op het kruispunt van een voornamen kiezel. Hij zat op 1.75 m. onder den grond, had 0.40 m. dikte en een silexbedding van dikke blokken bleef nog in den grond zitten. Deze baan schijnt de voortzetting van de Koninxheimerbaan te zijn die langs de St-Catharinastraat naar Moerepoort liep.

Die Koninxheimerbaan kwam dus niet aan Steenderpoort binnen ? Neen, die Steenderpoort bestond niet ten tijde van de Romeinen. Tegenover die poort onder de huidige Koninxheimerbaan werd geen spoor van Romeinschen kiezel gevonden. Deze was daar ook nutteloos, vermits nevens de Hondsstraat, zooals wij hooger zagen, een kiezelbaan doorloopt op veertig meters Noordwaarts van de huidige Koninxheimerbaan, of voortzetting van Putstraat.

In het Zuidergedeelte van Jekerstraat werd bij vergissing de tranchee dieper gegraven dan anders in het Zuiderstadsgedeelte geschiedt. Dientengevolge ontmoette men den kiezelweg van af huis Nr 61 tot huis 39. Hij lag hier op het peil van 1.80 tot 1.40 m., en vertoonde dus zoowat 0.40 m. dikte.

— En de muur der 4e eeuw, dien deze tranchee der Jekerstraat moest doorsnijden ?

Hij werd niet ontmoet en dit verwondert geenszins. Gelet op de groote lengte van de baan van Noord naar Zuid, die wij op groote diepte onder de Jekerstraat terugvinden, stond daar een poort, waar de muur der 4e eeuw doorkomt, namelijk tegenover de Muntstraat.

De werken ten N. van Regulierenplaats en in de Kattenstraat zullen ons waarschijnlijk nadere inlichtingen brengen.

De geest ten in de [illegible] at waren gering. Inderdaad, men vindt slechts op de plaatsen waar woningen [illegible] dus nevens de andere Romeinsche banen.

In de Motten.

De laatste dagen bezochten ons een [illegible] die bevinding : De Romeinsche stad strekte zich, ten Zuiden, verder uit dan de huidige dekens, dat de middeleeuwsche uitwijding volgt. Bij het aanleggen van het pompstation in De Motten, ten Z. van Moerepoort, ontdekte men op een diepte van 5.50 m. de overblijfselen van een Romeinsch muur, die in de richting van het Zuid-Westen voortloopt. Wij geven een gebonden [illegible] inlichtingen over deze uitzet, belangrijke ontdekking. We bepalen er ons voorloopig bij te verwijzen naar hetgeen wij reeds schreven over de interessante bebouwing van de [illegible] der HH. Broeders Van de Weerd, die de aanwezigheid van een [illegible] straat onder den bodem der Motten aantoonden. (Zie Postrijder van 6 Feb. 1935).

G. S.

KON DE FRANK OP ZIJN WAARDE VAN 14 CENTIEMEN BEHOUDEN WORDEN ?

De Eerste Minister Van Zeeland heeft deze vraag voor Kamer en Senaat met neen beantwoord. Er bestaan evenwel andere opinies, zooals men elders uit dit blad kan lezen, bv. in de verklaringen van Staatsminister Segers, een der leiders van de katholieke partij.

Dat men reeds van de M. Van Zeeland uitgevaardigd hebben de mandaten van [illegible] kan, is tot een zeer hoog [illegible] [illegible] beleiden, [illegible] goed opgevat [illegible] van [illegible] als Staatsminister [illegible] Senaat, Mr [illegible], enz.

Men vraagt echter de door M. Van Zeeland, met [illegible] op essentiele redenen te [illegible], alvorens te [illegible]. De Eerste Minister gaf, om deze bijzondere redenen : Indien de goudstandaard bij ons behouden [illegible] dit niet om [illegible] in den geijkten zin, dien [illegible] van het woord. De Nationale Bank is [illegible] sterk, [illegible] de [illegible] van den frank voort te zetten [illegible] ze [illegible] sterk ten gevolge van den geldvoorraad die zij met wijze voorzorg opstapelt heeft.

Als ze de handen vrij had gehad zou ze in acht en veertig uur aan de speculeerders hals gebroken hebben. Maar..... We werden buiten den goudstandaard gedreven [illegible] onze prijzen, [illegible] alle [illegible] [illegible] Parijs [illegible] [illegible] economisten hebben hulde gebracht aan onze [illegible] aanpassing. Maar [illegible] even [illegible] tot [illegible]. Dit verzet [illegible] zeggen [illegible] maken. Maar om dit te verwezenlijken zou men onze economie onderdringbaar moeten maken ; men zou aan den Staat heel een buitenlandsche handel in handen moeten geven, den wisselhandel met een gestrikbaard zonder weerga [illegible] controleeren. Waar in [illegible] [illegible] [illegible] Hoede ze niets op. En met welke hulpmiddelen zou men zich in zulke politiek kunnen wagen ? [illegible]

Men zegt, het zat in de mogelijkheden van onze hanne, die op tal van [illegible] markten stelselmatig belet of onmogelijk gemaakt werd.

Gaan andere landen verplicht zijn België na te doen ?

Sinds de laatste dagen ontstond er een hevige aanval in de speculatiewereld op den Hollandschen gulden en op den Zwitsersche frank.

In België vloeit thans goud toe per vliegtuig en anders. Dat is natuurlijk. Die b.v. 100.000 frank in goud heeft in vreemd geld omgezet op 25 Maart jl. en in Holland geplaatst, kan het thans naar België doen terugkomen en krijgt er ongeveer 128.000 frank voor.

De gevolgen van deze omwisseling doen zich gevoelen. Alzoo meldt men dat de Nederlandsche Bank in acht dagen tijd 690 millioen frank (huidige waarde) verloren heeft. De gooddekking is nog zeer groot namelijk 78 t.h., maar wij hebben in België ondervonden dat dit slechts een lamlendige garantie is, wanneer de algemeene economische toestand ver leeht. De Hollandsche aankoopen op de beurs van Brussel nemen toe. En men ziet te Brussel tal van auto's die uit Nederland komen...

Ter vergelijking moeten we doen opmerken dat de Belgische Nationale Bank op een maand van 21 Januari tot 21 Februari een som van 500 millioen aan goud zag afhalen. Het tempo van afhaling in Hol-